

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

VI. De primo effectu communicationis maioris, qui est priuare
excommunicatum communibus Ecclesiae suffragiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

manifestum clerici percussorem tenaris vblibet vitare, vel possis? Satisprobabile est te non solum occulte, sed publice cum vitare posses; quia excommunicatio iure, vel facto publica in vno loco absolute publica est. & vt talis probari potest. Ergo dar potestatem fidelibus vitandi praedictum excommunicatum. Quod vero tenaris illum vitare, inde probatur; quia Concilium Constantiense praecipit vitare excommunicatum denunciatum, & manifestum clerici percussorem, neque restringit praecipit ad locum denunciations, vel percussions. Sic videtur sentire Henricus lib. 13. cap. 24. n. 1. Filicucius tract. 1. cap. 3. quaest. 7. num. 49. Valq. de excommuni. iur. dub. 8. num. 2. Bonac. disp. 2. de excommunicat. q. 2. pun. 6. §. 2. num. 48.

Sed verius existimo te ab hac obligatione liberum esse vti docet Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 11. num. 20. Auila 2. p. de censur. cap. 6. disp. 1. dub. 12. Moueor quia (vt recte tradit Durand. in 4. d. 1. 8. quaest. 5. in fine. & Paludan ibi quaest. 6. art. 1. num. 5.) excommunicatus publicarius in vno loco non est censendus in alio publicus esse, quia esto denunciatio officia personam, id intelligendum est comparatione illorum, quibus denunciat, seu in quorum notitiam deuenit denunciatio potest. Ex qua ratione infero neque etiam secretò te obligatum esse ibidem dictum excommunicatum vitare; quia obligatio vitandi excommunicatum etiam secretò post Concilium Constantiense non oritur ex excommunicatione, sed ex illius notoria denuntiatione, ergo nullam vitandi eum obligationem inducit.

Adhuc excommunicatum denunciatum, & manifestum clerici percussorem vocari non toleratum; quia Ecclesia non tolerat, nec permittit fideles cum ipso communicare, e contra reliquos excommunicatos appellari tolleratos, quia eorum communicatio cum fidelibus toleratur.

PUNCTVM V.

Quibus in rebus cum excommunicatis vitandis, vel non vitandis excommunicare possis.

1. Proprietur difficultas, an cum excommunicatis toleratis communicare possis.
2. Resplatur tibi licitum esse in rebus politicis, & diuinis communicare.
3. Satis aliqua necessitate, vel speciali vtilitate inducere potes excommunicatum toleratum, vt tibi Sacramenta ministrare.
4. Satis hac necessitate, vel vtilitate grauissimi Doctores censent illicitum esse.
5. Contrarium est probabilior.
6. Excommunicatis toleratis nullo modo priuantur potestate exercendi actus qui in fidelium vtilitatem cedunt.
7. Qualiter pro excommunicatis toleratis offerre sacrificium possis. Respondetur remissiuè.
8. Qua dicta sunt de excommunicato procedunt de suspensio, & interdicto.

1. Ceterum est omnem communicationem tum diuinam, tum humanam cum excommunicato denunciatò, vel manifestò clerici percussore tibi prohibitam esse. Cap. excommunicatus 1. quaest. 3. & penult. de sententia excommunicat. Quare solum est dubium, an cum aliis excommunicatis sit tibi permissa. Et ratio difficultatis est quia ipsi excommunicatis prohibita est omnis communicatio cum fidelibus. Ergo nequeunt fideles abique necessitate cum ipsis communicare, ne peccato illorum cooperentur. E contra vero in Extraganti Ad euitanda scandala, conceditur fidelibus communicatio cum excommunicatis qui denunciat non sunt, nec manifesti clerici percussores. Ergo licet communicare possant; aliis nullus esset fauor fidelibus factus.

1. Dicendum igitur est tibi licitum esse cum his excommunicatis in rebus politicis communicare, ac si excommunicati non essent; vt docet Candelab. aureum de excommunicat. n. um. 78. & 79. Coninch. d. sp. 14. dub. 3. concl. 1. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommunicat. diff. ult. 4. Ratio est manifesta, quia in Extraganti Concilij Constantiensis haec communicatio fidelibus permittitur, ne scrupulis agitentur, ac si haec communicatio solum in causa vrgentis necessitatis permittitur, non satis fidelium conscientias consulitur; esse, neque vllum fauorem fidelibus Concionem concessisset; quidem stante necessitate haec communicatio cum excommunicatis denunciatis permittitur.

Idem est dicendum de communicatione in diuinis ad quam non inducis, quia ex precepto Ecclesiastico, & vi censurae nulli tibi communicatio cum his excommunicatis toleratis interdictur: ex alia parte non est causa, vt excommunicatus tecum communicet, ergo ex nullo capite in ea communicatione peccatum adesse potest, vt recte aduertit Aegid. de Coninch. disp. 14. dub. 3. concl. 1. Paul Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 1. cap. 4. num. 5. in fine. Quapropter excommunicato sacrum facienti assistere potes, & te celebrante permittere, vt assistas; quia peccatum quod ipse committit, tu non es causa.

3. Sed an excommunicatum toleratum inducere possis, vt celebret, tibi que Sacramenta ministrare, tecumque officium diuinum recitet? Non conueniunt Doctores. Et quidem stante necessitate, vel speciali vtilitate qualis esset non reperire alium, qui aequè bene hac tibi beneficia conferat, dubium esse non debet, tibi licitum esse, vt expressè tradit Coninch. disp. 14. dub. 5. conclus. 1. Nam in ea inductione non peccas aduersus censuram; siquidem ex vi censurae nulla tibi communicatio cum his excommunicatis interdictur, neque etiam ob inductionem ad peccatum, quia tu non inducis ad iniquam Sacramentorum administrationem, & celebrationem; hanc enim non postulas, sed postulas administrationem Sacramenti, & celebrationem secundum se, quae per se licite fieri possunt ab excommunicato tolerato stante necessitate, vel vtilitate petentis. Quod amplius constabit ex sequentibus.

4. Verùm secula necessitate grauissimi Doctores docent te peccatum graue committere, si inducas excommunicatum, vt tibi Sacramenta ministrare, celebret officium diuinum, tecum recitet, non quia pecces contra praecipitum censurae; sed quia peccas contra Religionem, vel Charitatem inducendo excommunicatum ad actum, quem posita censura licite praestare nequit. Negari namque non debet indecens esse, & illicitum, si excommunicatus nulla necessitate intercedente Sacramenta ministrare, sacrificium offerat, vt pote qui est publica Ecclesiae sententia ab Ecclesia praecitus. Si enim Ecclesia cum a se praescindit, quomodo intentionem habere poterit, vt tanquam sui minister, & suorum bonorum dispensator, & legatus apud Deum assumatur? Atque ita esse illicitum docent communiter Doctores, teste Auila 2. p. c. 6. disp. 8. dub. 1. Suar. disp. 1. sc. 4. num. 10. Coninch. disp. 14. dub. 3. concl. 3. & 4. Paul. Layman lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. c. 4. num. 5. Basil. Ponc. lib. 5. de matr. c. 18. §. 9.

5. Sed rectius Sanch. lib. 7. de matr. disp. 9. num. 8. Sayrus lib. 2. thesauri casuum, c. 12. num. 10. Henric. lib. 13. cap. 6. & 10. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommuni. diff. 4. Filicucius. tract. 1. cap. 3. & 4. & alij apud ipsos censent per se nullum esse peccatum petere ab his excommunicatis Sacramenta, & sacrificia. Moueor, quia Concilium Constantiense fidelibus concessit potestatem cum excommunicatis non denunciatis communicandi tam in diuinis, quam extra ac si excommunicati non essent. Quae facultas frustranea & inutilis esset, si virtute religionis, vel charitatis ab hac communione arceri deberent. Quapropter dicendum est intercedente petitione fidelium non impedire excommunicatos ratione excommunicationis; quin Sacramenta ministrare, & sacrificium offerant. Neque inde fit, excommunicatos vi Concilij Constantiensis in aliquo releuari. Non enim releuantur ipsi directe, sed releuantur fideles à prohibitione antea habita; tamen ex hac releuatione resultat ipso excommunicatos releuari, quod est per accidens, & praeter Ecclesiae intentionem.

6. Hinc fit excommunicatos toleratos nullo modo priuari potestate exercendi actus qui in fidelium vtilitatem cedere possunt, nempe iudicem non priuari potestate indicandi, nec Praelatum potestate dispensandi, conferendique beneficia, abfoluendi à censuris, & peccatis vt laicis dicemus infra. Nam cum haec omnia permillum sit subditis à suo superiore excommunicato petere, necessum est fateri ipsium posse ea illis concedere.

7. Grauior dubitatio est qualiter possis pro excommunicatis toleratis offerre sacrificium, & publicas Ecclesiae orationes, qualiterque Ecclesiasticae sepulturae tradere nulla praemissa abfolutione censurae. Sed huius dubitationis decisio pendet ex decisione qualiter excommunicati iis omnibus effectibus priuentur. De quibus infra.

8. Ad extremum quae dicta sunt, & dicentur de excommunicato procedunt in suspensio & interdicto illius in rebus, in quibus vi suspensionis, & interdicti remouentur, dum enim haec censurae denunciate non sunt, potes cum illis communicare, ac si suspensio, & interdicti non essent, probauit Nauar. c. 1. §. laboree num. 13. de pœnit. d. st. 6. Cuierr. canon. 99. cap. 1. num. 43. Sayrus lib. 2. thesauri casuum, cap. 12. num. 21. Gaspar Hurtado disp. 2. de excommuni. diff. 4. num. 8.

PUNCTVM VI.

De primo effectu excommunicationis maioris, qui est priuare excommunicatum communibus Ecclesiae suffragiis.

1. Qua sit priuatio suffragiorum Ecclesiae
2. Triplex est Ecclesiae spirituale subsidium.
3. Excommunicatus solum est priuatus sub fidis spiritualibus nomine Ecclesiae factis.
4. Nullatenus licet pro excommunicatis in particulari publicis orationes fundere, & sacrificium missae offerre nomine Ecclesiae.
5. In genere, & in communi alij non censent pro excommunicatis suffragia, & sacrificia offerri posse.

6. Contra

- 6 *Contrarium est tenendum.*
 7 *Pro excommunicationis contritiis posse sacrificium offerre plures docent.*
 8 *Contrarium est verius.*
 9 *Pro excommunicationis toleratis negant plures orationes publicas, & sacrificium offerri posse.*
 10 *Probabilissimum est oppositum.*
 11 *Satisfit contrariis fundam.*
 12 *Qualiter excommunicati Ecclesiastica sepultura priuentur.*
 13 *Excommunicatus denunciatus absolvens est anteaquam sepeliatur, etiamsi signa contritionis exhibuerit. Si vero impoenitenter decessit exhumandus est.*
 14 *Explicatur Clem. 1. de sepultura.*
 15 *Qui intelligatur nomine sepelientium in hac Clement. excommunicati.*
 16 *Ob hanc sepultura concessione ultra excommunicationem maiorem, excommunicatio minor non incurritur.*

I. Nec effectus excommunicationis maioris primo loco recenserit potest priuatio suffragiorum Ecclesie. Ecclesia namque suo fideles mediis orationibus, sacrificij oblatione, & indulgentiarum concessione adiuvat in spiritu, eorumque salutem promouet. Ab hoc ergo spiritali subsidio excommunicatum, vt tanto bono priuatus ad mentem redeat, & a contumacia respiciat,

2. Vt igitur hic effectus plene intelligatur aduerte in Ecclesia triplex esse spiritalia subsidium. Primum proueniens à Christo offerente suo Patri, medio sacerdoti Missæ sacrificium. Alterum proueniens ab Ecclesia, quæ mediis suis ministris orationes publicas fundit, sacrificium peragit, satisfactionem ex thesauro Christi, & Sanctorum dispensat. Tertio nascitur ex operatione cuiusque fidelis, vt particularis persona est. His positis.

3. Dicendum est excommunicatum solum priuatum esse ex vi excommunicationis subsidij spiritalibus nomine Ecclesie factis. Sic pluribus relatis docet Sayrus *lib. 2. thesauri casuum, cap. 4. num. 2.* Henric. *lib. 13. c. 12.* Vgolin. *tab. 2. c. 9. num. 1.* Suarez. *de censur. disp. 9. sect. 4.* Stephanus de Auila *2. p. de censur. c. 6. disp. 4. dub. 2.* Gaspar Hurtado *disp. 1. difficult. 1.* Et quidem quod excommunicatus etiam denunciatus non priuatur suffragijs particularibus fidelium, neque valore sacrificij, qui à ministro gerente personam Christi procedit; inde probatur; quia hæc subsidia sunt omnino distincta, & independentia ab Ecclesie dispositione, & solum ex voluntate singulari fidelium applicantur. Quod vero priuatus sit subsidijs spiritalibus nomine Ecclesie factis, constat ex varijs textibus relatis *1. q. 3. & cap. 4. nobis, & cap. 1. sacris de sententia excommunicat. & ex ipso Ecclesie vsu.* Quod ad id verum est, vt licet minister Ecclesie velit indulgentias applicare excommunicatis, publicas Ecclesie orationes pro ipsis fundere, Missæ sacrificium offerre secundum valorem ab ipsa Ecclesia proueniens, nihil efficiat, nulliusque valoris sit eius applicatio, sicuti nulla est distributio pecunie à seruo facta contra domini voluntatem, & in personas ab eo exclusas.

4. Hinc fit nullatenus licere pro excommunicatis in particulari publicas orationes fundere, & sacrificium Missæ nomine Ecclesie offerre; quia Ecclesia priuans ipsos his spiritalibus bonis, consequenter fidelibus interdicit, ne ea ipsis applicant, maxime cum hæc applicatio inutilis sit, & frustranea.

5. Sed an in genere, & in communi licitum sit orationes publicas, & Missæ sacrificium offerre: difficultate non caret. Nam Siluest. verbo *excommunicatio 1. num. 2.* Marian. Socin. Senior. *in cap. sacris num. 242. de sententia excommunicat.* Couarru. *cap. alma 1. p. §. 6. num. 3.* censent fieri posse: quia in hac oratione solum postulatur excommunicatorum reductio, & penitentia, quod est maximum bonum, & quod media excommunicatione obtineri ab Ecclesia intenditur. Fauetque huic sententiae vsus Ecclesie, quæ feria 6. Parasceue orat pro schismaticis, & hæreticis, quos constat esse excommunicatos.

6. Sed rectius contrarium censuit plures referens Sayrus *lib. 2. thesauri casuum, cap. 4. num. 4.* Vasq. *de excommunicat. dub. 2. Auila 2. parte, cap. 6. disp. 9. dub. 3.* Quia Ecclesia sua bona proprijs membris dispensare intendit non vero ijs, quæ à se separauit; alijs si subsidia Ecclesie excommunicatis prodessent saltem in genere, non amplius excommunicati essent exclusi ab Ecclesie suffragijs, quam alij fideles, pro quibus speciali intentione non offeruntur, his enim tantum in genere profunt. Quod vero Ecclesia pro hæreticis, & schismaticis feria 6. parasceue orat, & non alio die, inde potius colligitur nolle alijs temporibus pro ipsis orare. Eo autem die orat, vt significaret (vt inquit Dutand. *lib. 6. ration. diuin. officiorum. c. 77. n. 12.*) Christi passionem tunc representatam, quatenus est ex se, ad omnes se extendere. Quapropter nemini fidelium licet directè pro excommunicatis orationes publicas fundere, sacrificium Missæ offerre; bene tamen pro hæreticis extirpatione, & fidei dilatatione, & Ecclesie obedientia: nam esto hæc oratio in hæreticorum, excommunicatorumque bonum cedat, id est

consequenter: nam directè in ea oratione Ecclesie bonum spectatur.

7. Quod si excommunicati contriti sint, neque per ipsos fiat, quin ab excommunicatione absoluantur, censent Summa Altus. *2. p. lib. 7. tit. 9. quæst. 2.* Richard. *4. d. 18. ar. 7. quæst. 35.* Antonin. *3. p. tit. 24. cap. 76.* Nauarr. *de orat. & horis canonicis, cap. 19. n. 68.* Et in Sum. *cap. 27. num. 18.* Couarru. *cap. alma mater 1. p. §. 6. num. 4.* Hentiq. *lib. 6. de Missa cap. 15. num. 3. & lib. 13. de excommunicat. cap. 1. num. 2. & cap. 2. num. 3.* Sayrus *lib. 2. thesauri cap. 4. num. 5.* Stephan. Dauid. *2. p. cap. 6. disp. 4. dub. 2.* posse pro his publicas orationes, & sacrificium Missæ offerri: quia non est credendum Ecclesiam velle priuare contritos, & penitentes his subsidijs, cum solum vt a contumacia recederent penam excommunicationis indixerit. Præterquam quod excommunicatus, contritus iam est membrum viuum Ecclesie, debet ergo subsidijs aliorum membrorum vegetari.

8. Sed rectius contrarium docuit Sotus in *4. d. 22. quæst. 1. ar. 1. Summa dubium.* Alan. *lib. 2. de sacram. Eucharistie, cap. 31. Sum. disp. 8. sect. 3.* Coninch. *disp. 14. dub. 7. difficult. 2.* Paul. Layman. *lib. 1. sum. tract. 3. par. 2. cap. 2. num. 4.* Gaspar Hurtado *disp. 2. de excommunicat. difficult. 5.* sumiturque ex *cap. à nobis & cap. sacro de sententia excommunicat.* Vbi Innocentius III. decidit pro excommunicato defuncto, qui ante mortem signa contritionis exhibuit, & absolutionem procurauit non esse oblationes recipiendas, neque orationes publicas instituiendas, anteaquam ab excommunicatione absolueretur; quia licet solutus sit vinculo culpæ quoad Deum, non tamen solutus est vinculo censuræ. Ratio verò est manifesta, quia excommunicatus quantumvis contritus sit, & contumacia penitentis non exiit à se excommunicationem, quæ non penitentia, sed absolutione tollitur. Sed excommunicatione persisterente peruenire debent illius effectus. Ergo. Neque hoc est contra Ecclesie benignitatem, cum cedat in maiore censuræ remissionem, & ceterum, vt non esset aliter, quam authentica absolutione. Quod verò excommunicatus sit membrum viuum alij fidelibus, & Christo viuum per fidem, & Charitatem; id solum probat communicare cum alijs fidelibus in orationibus, & suffragijs particularibus, ob quam communicationem eius orationes gratiores deo redduntur, & facilius exaudiantur.

9. Questio grauis est an pro excommunicato tolerato orationes publicas, & sacrificium offerre possit; Nagus Sotus *in 4. d. 22. quæst. 1. ar. 4. concl. 2. §. hoc sup. q. 10. Guilelm. Alm. lib. 2. de sacramento. Eucharistie, cap. 35.* Couarru. *cap. alma mater. 1. p. §. 6. numer. 4.* Bellarm. *lib. 2. de Missa, cap. 6. Sum. disputat. 9. sect. 2. numer. 16.* Ioannes Baptista Scortia *lib. 2. de sacrificio Missæ, cap. 2. num. 4.* Auila *de censur. 2. par. cap. 6. disputat. 9. dubit. 3.* Vasq. *de excommunicatione dubit. 2.* Moneur, qui Concilium Constantiense permisit fidelibus communicare cum excommunicatis non denunciatis ea communicatione, quæ in fidelium utilitatem cedere possit; siquidem in fidelium fauorem lata fuit illa constitutio. At offerre orationes publicas, & sacrificium pro excommunicatis nullatenus cedit in offerendum fauorem, sed in fauorem illorum pro quibus offertur. Ergo hæc communicatio permissa non est. Secundo Concilium Constantiense expressit se nolle excommunicatis eam communicationem quam fidelibus permittit in aliquo fauere: fauere autem minime, si orationes publicas, & sacrificium pro ipsis offerri permitteret. Tertio: ipsa excommunicatione excluduntur excommunicati à communibus Ecclesie suffragijs, oblationibus, & sacrificijs, ergo contra intentionem Ecclesie, & excommunicatis institutionem præcedet qui illorum bonorum tentaret eos participes efficere.

10. Nihilominus etsi supradicta sententia sit satis probabilis, probabiliorum reputo assentire permillum esse fidelibus pro prædictis excommunicatis orationes publicas, & sacrificium offerre, vt docuit Henric. *lib. 13. cap. 11. num. 2.* Vgolin. *1. de censur. cap. 2. §. 2. num. 3.* Sayrus *lib. 2. thesauri casuum, cap. 4. num. 6.* Coninch. *disp. 2. dub. 6. num. 40.* Gaspar Hurtado *disp. 2. de excommunicat. difficult. 4. num. 10.* inclinat Layman. *lib. 1. sum. tract. 3. par. 2. cap. 5. Moneur;* quia Concilium Constantiense permisit fidelibus communicare cum excommunicatis denunciatis tam intus, quam extra, id est tam in communicatione externa humana, & diuina, quam in communicatione interiori orationum, & oblationum, quia hæc communicatio cedit in fauorem fidelium, ne scrupulis agerentur ob dubium, quod habere possunt, an hi, vel illi excommunicati sint, & viuandi in orationibus publicis, & suffragijs, quæ sunt ratio, ob quam Concilium hæc communicationem permisit. Et præterea ob illam oblationem accipere possunt temporale stipendium, & speciale meritum obtinere. Secundo excommunicatis occultis iure antiquo denegari suffragia publica non poterat, vt fateatur Suarez. *dilla sect. 2. numer. 19.* Et colligitur ex *cap. non ab homine de sententia excommunicat.* Ergo excommunicatio non impedit, quin excommunicato applicentur orationes, vt suffragia publica. At iure nouo solum excommunicatus denunciatus, & manifestus clerici percussor exclusus est à publica,

& secreta fidelium communicatione. Ergo quemlibet alium admittere fideles poterant, ac si excommunicatus non esset Tertio hac sententia saluatur facilius vltus, & consuetudo prorum virorum offerentium Missæ sacrificium pro hæreticorum reductione, excommunicatorum penitentiam. Nam esto vt *superius* dixi verosimilius credam illius oblationis sensum esse Ecclesie dlatationem, fidei augmentum, & sedi Apostolicæ obedientiam, cum non videantur exclusi sub eo sine Hæretici denunciati, attamen concessio posse pro excommunicatis toleratis sacrificium offerri directè, nullum est inconueniens affirmare, cum sacrificium offerretur pro Hæreticorum Schismaticorumque reductione, offerri directè pro Hæreticis & Schismaticis non denunciatis.

11 Ex his facile soluntur opposita fundamenta. Ad primum, & secundum nego hæc in suffragiis communicationem non cedere in fauorem fidelium, cedit vtique ad sedandas eorum conscientias, tum ad gratiæ augmentum, tum ad commodum aliquod temporale, vt probatum est. Ad tertium concedo excommunicatum exclusi ab Ecclesia communibus Ecclesie suffragiis, sicuti qualibet alia communicatione, dum si fides nolunt cum ipso communicare. Secus verò si fideles velint non ob fauorem excommunicati, sed ipsorum fidelium.

12 Inter officia Diuina quæ fidelibus impendi possunt non infimum locum tenet Ecclesiastica sepultura, quia excommunicatus priuatur, tamen si decesserit signis contritionis exhibitis, vt constat ex *cap. sacris de Sepulchris*. Et *Clement. 1. eodem tit. & cap. consulisti de consecrat. Ecclesie, vel altaris*. Et *in Glosa, & Doctores*. Ratio prohibitionis traditur in *dis. Glosa*. Quibus non communicationis viuis, non debetur communicare defunctis. Ex qua ratione colligitur omnibus excommunicatis, qui denunciati non sunt, nec manifesti Clerici percussores concedi posse Ecclesiasticam sepulturam, si signis contritionis exhibitis decesserint, quia cum in omnibus permittitur nobis communicatio, & præterea Ecclesiastica sepultura conceditur fidelibus, vt Ecclesiæ suffragiorum participes fiant; ac *superius* probatum est excommunicatos non vitandos participes fieri posse à fidelibus communibus Ecclesie orationum, & suffragiorum, ergo etiam participes fieri possunt sepultura Ecclesiastica, vt bene tradit *Nauro. cap. 27. num. 36. Henriq. lib. 13. cap. 11. num. 3. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. cap. 4. numero 8. circa finem. Suar. disp. 11. de censur. sect. 4. num. 5. Galpar Hurtado disp. 5. de excommunicat. difficult. 4. supponit Coninch. disp. 14. dub. 6. num. 4. 1.*

Notauerit dixi, si signa contritionis exhibit, nam cum excommunicatio ob peccatum mortale infligatur, decedenti absque penitentia signis Ecclesiastica sepultura concedi non debet, vt ipse qui à regno cœlesti est exclusus, & suffragiorum Ecclesie incapax. Expedit autem excommunicato tolerato contritè decedenti absolutionem impendi antequam Ecclesiastica sepultura tradatur, tum ob decentiam, & reuerentiam Diuinarum officiorum, tum vt omnis dubitatio tollatur officia Diuina ei profint.

13 Si vero excommunicatus, aut manifestus Clerici percussor decesserit penitentem, absolendus est antequam sepeliatur, & si sepultus est ante exhumetur. At si impoenitenter decessit extra locum sacrum sepeliendus est absque aliqua pompa funerali, hoc est absque Clericorum cantu, & honorifico comitatu: peccarent enim mortaliter Clerici qui morte Ecclesiastico canentes ibidem excommunicatum denunciant sepelirent; & saculares comitantes d'ficulter à mortali excularentur saltem ob scandalum. Quod si in loco sacro hic excommunicatus denunciatus impoenitens sepultus est, extrahi debet loco sacro, si ab aliis fidelium corporibus distretui possit, utque locus sacer reconciliandus; quia sepultura excommunicati polluta est, & incapax factus, ne officia Diuina ibidem celebrentur, nève aliquod corpus fidelium sepeliatur; vt hæc omnia traduntur in *cap. consulisti, de consecrat. Ecclesie, vel altaris. Cap. unico, eodem tit. in 6. Cap. à nobis. Et cap. sacris de sententia excommunicat.* Nomine loci sacri veniunt intelligenda Ecclesia, & cæmeterium iuxta Textum in *cap. sacris*. Imò vt placet *Suar. sect. 4. disp. 12.* intelligitur locus auctoritate Episcopi destinatus fidelium sepulturae aliusve officii diuini.

14 Hinc inferitur intellectus ad *Clem. 1. de Sepulchris*, vbi excommunicatus qui scienter excommunicatum sepeliunt, & ad Textum in *cap. quicumque de Hæreticis* in 6. vbi eadem excommunicatione innotantur sepelientes Hæreticos, eorumque fautores. Dicendum est nequaquam ligari eos qui notorium Hæreticum, & excommunicatum etiam impoenitentem sepelirent, nisi denunciatus esset, vel manifestus Clerici percussor: vt ex commaniori sententia docet *Nauro. c. 27. num. 137. Henriq. lib. 13. c. 11. num. 3. Auila 2. p. de cens. cap. 2. disp. 10. dub. 6. Paul. Layman. lib. 1. sum. tract. 5. par. 2. c. 4. num. 8. circa finem. Galpar Hurtado disp. 5. difficult. 4. num. 5. disp. 10. Suarez disp. 11. sect. 4. a. n. 5. Quia solos denunciatos post Concilium Constantiense obligatur vitare. At qui ex *Terz. de Castro Sum. Mor. Pars 1. l.**

communicatum denunciatum, vel manifestum Clerici percussorem in loco sacro sepeliret, excommunicationem maiorem incurrit, neque ab ea est absolendus, nisi prius arbitrio D'ceffani Episcopi satisfactum sit iis quibus eo facto iniuria est irrogata, aliterque data absolutio nulla est, vt aduertit *Glosa; Nauarr. & Suar. loci alleg.* Sepelientes verò Hæreticum per sententiam damnatum absolui non debent, quousque Hæretici propriis manibus extrahant è loco sacro, & alibi proficiant, locisque non cæmeterium, in quo sepultus hæreticus fuit, incapax remanet aliud corpus fidelis recipiendi, sicuti deciditur *dis. cap. 2. de Hæreticis* in 6.

Solum est dubium qui nomine sepelientium comprehendantur. Et certum est non comprehendendos comitantes corpus defuncti, nec Clericos canentes, nec foliam prius aperientes; quia hæc hi vulgari modo dicantur sepelire defunctum, sed non proprie, vt tradunt *Suar. Coninch. Bonacina, & alij* statim referendi. Quare proprie sepeliunt qui in sepulchrum corpus immittunt, & terra cooperiunt. Sed an alij præter ipsos comprehendantur? difficultate non caret. Et procedit difficultas de iis quorum auctoritate, vel mandato corpus sepelitur. *Nauro. dicto cap. 27. num. 37. Caietan. verbo excommunicatio, numero 46. Galpar Hurtado disp. 5. de excommunicat. difficult. 4. Auila 2. p. de censur. cap. 6. num. 6. Bonacina de censur. disp. 2. quæst. 2. punct. 2. § 3. & alij* censent solos illos, qui propriis manibus corpus defuncti sepeliunt supradicta censura ligari, non verò mandantes, licet nec comitantes; quia aliud est mandare sepelire defunctum, aliud sepelire: at excommunicatio lata non est aduersus mandantes, sed aduersus sepelientes, pœneque non sunt extendendæ ultra verborum proprietatem. Verum in hoc casu verius existimo extendendam esse censuram ad mandantes, ne constitutio frustranea sit; quippe si solum immittentes cadaver in sepulchrum comprehenderent, ratio, vel nunquam excommunicatio locum haberet; nam ij cum sint homines rustici, & iuris ignari, à censura ob illius ignorantiam excularentur, aut certe excularentur ex metu qui facile iis incuti potest. Quoties autem constitutio, vel lex frustranea red. litur, nisi extendatur ad casum sub proprietate verborum non comprehendendum, admittenda est extensio, vt docuit *Glosa finalis cap. 2. de iuris in 6. Felin. cap. translatio, numer. vltim. vers. tercio nota de Constitutionib. Couarru. alijs relatis 4. vltim. cap. 3. numero 9. Sanch. lib. 3. de matrim. disput. 49. numero 4. in fine. Ergo in presenti extendenda est censura ad mandantes, Argum. cap. significanti de Testib. Atque ita tradunt *Suar. de censur. disput. 12. sect. 3. Filiucius tract. 12. cap. 4. numero 1. Coninch. disput. 14. dub. 8. num. 67. & 68. Vgolin. de censur. lib. 1. cap. 9. § 5. Reginalda lib. 32. num. 16.**

Aliquibus placet *Nauro, cap. 27. num. 36. Auila 2. part. 16 de censur. cap. 6. disput. 4. dub. 8. Filiucio tract. 12. cap. 4. §. 10. num. 110* excommunicatum denunciatum sepelientes vitra excommunicationem maiorem statutam in *dicta Clem. 1. de sepulchris*, incurrit excommunicationem minorem, ob participationem cum excommunicato vitando. Sed rectius *Suar. disp. 11. sect. 2. num. 13. Bonac. disp. 1. a. 1. punct. 3. § 3. in fine* contrarium censent, eo quod excommunicatio minor in maiorem commutata sit ob grauitatem delicti, sicuti commutatur ob participationem cum excommunicato in crimine criminolo.

PUNCTUM VII.

De secundo effectu excommunicationis, qui est priuatio passiuæ Sacramentorum.

- 1 Excommunicato etiam non denunciato interdicta est Sacramentorum receptio.
- 2 Si absque necessitate Sacramenta recipiantur, valida est eorum receptio, Sacramento penitentia excepto.
- 3 Negant plures excommunicatum non manifestantem censuram ex ignorantia, neque Sacerdotem ab eis absoluentem recipere Sacramentum penitentia, & illius effectum.
- 4 Longè probabilius est verum Sacramentum recipere, si sua peccata cum vera contritione faciantur.
- 5 Soluntur opposita fundamenta.
- 6 Excommunicatus ob receptionem illicitam Sacramentorum nullam penam incurrit, excepta receptione Sacramenti Oraminis.
- 6 Ministri Ecclesia obligati sunt denegare Sacramenta excommunicatis denunciatis: sed non denunciatis nec manifestis Clerici percussoribus.